

ЗВІТ
про результати опитування здобувачів вищої освіти
освітнього ступеня бакалавра і магістра
педагогічного факультету
щодо якості освітнього процесу з реалізації освітніх програм

У терміни з 1.05.2021 р. по 10.05.2021р. в Рівненському державному університеті (РДГУ) було проведено опитування здобувачів вищої освіти педагогічного факультету (розпорядження ректора №14-01-03 від 30 квітня 2021 р.). Опитування здійснювалось анонімно з допомогою анкет, розміщених на веб-сайті факультету у google-формі (тексти анкет також представлені на вебсторінці Центру якості освіти РДГУ).

Мета опитування – з'ясування думки здобувачів вищої освіти про якість освітнього процесу в університеті з реалізації освітніх програм в аспектах: дотримання принципу студентоцентризму, якості освіти в РДГУ, якості освітніх програм, якості контрольних заходів, дотримання засад академічної доброчесності.

Кількість учасників опитування – 182 особи.

З них здобувачі:

освітнього ступеня бакалавра (I-IVкурс) – 90,7%;

освітнього ступеня магістра (I курс) – 9,3%.

Аналіз відповідей на питання щодо реалізації принципів студентоцентризму:

Відповіді респондентів дали змогу з'ясувати, що їхнє розуміння принципу студентоцентризму переважно знаходиться в континуумі таких показників, як:

залучення студентів до ухвалення рішень (20%);

надання права на вибір власної освітньої траєкторії (14,5%);

можливість захисту своїх прав (12,7%);

комфортні умови навчання (11,8%).

Окрім того, студенти згадували про такі показники студентоцентризму, як справедливість (інколи поблажливість) з боку викладачів, забезпечення максимальної придатності до праці, залучення студентів до процесу оцінювання освітніх програм.

Водночас, на думку більшості учасників опитування, наявність академічної свободи означає:

самостійність і незалежність викладачів і здобувачів вищої освіти під час освітнього процесу (44%);

свободу слова і творчості (24,8%);

свободу поширення знань і інформації (13,8%).

Відповіді на запитання стосовно стану реалізації зазначених можливостей засвідчили, що більшість опитуваних вважають форми і методи викладання відповідними принципам студентоцентризму та академічної свободи (65,8%). Проте 4,4% опитаних заперечили таку відповідність, а 29,8% не визначились з відповіддю. При цьому 84,1% здобувачів освіти стверджували, що в університеті забезпечено можливість реалізувати їхню освітню траєкторію через вільний вибір вибіркових навчальних дисциплін, а 15,9% з них таку можливість заперечували.

72,4% опитаних стверджують, що в університеті сформована культура якості вищої освіти. Натомість 2,4% вважають цей показник несформованим, а 25,2% не змогли відповісти на це питання.

Аналіз відповідей на питання стосовно якості освітнього процесу та проведення контрольних заходів:

Здобувачі вищої освіти надали досить високу оцінку можливостям набуття професійно значущих компетентностей під час теоретичного навчання: 91,1% з них зауважили, що вони отримують необхідні компетентності, 6% не задоволені цим аспектом професійної освіти, частково задоволеними виявилось 2,9% здобувачів.

Аналогічно було охарактеризовано рівень задоволення компетентностями, отриманими під час практики: задоволені зазначеними результатами практики 91,1% респондентів, не задоволені 5,3% осіб, 3,6% осіб висловили часткове задоволення або повідомили, що ще не проходили практику.

Опитувані оцінили (за 5-бальною шкалою) зазначені аспекти освітнього процесу, а також якість організації науково-дослідницької роботи таким чином:

Якість викладання професійно-практичних дисциплін (123 відповіді)	Якість організації практики (113 відповідей)	Якість науково-дослідницької роботи (117 відповідей)
«5» – 39,8%	«5» – 46,9%	«5» – 32,5%
«4» – 49,6%	«4» – 34,5%	«4» – 43,6%
«3» – 9,8%	«3» – 13,3%	«3» – 17,9%
	«2» – 3,5%	«2» – 4,3%
	«1» – 1,8%	«1» – 1,7%

Водночас 91,1% учасників опитування зазначили, що під час занять викладачі практикують проблемні питання, дискусії, відповідають на запитання студентів. Однак 6% з них не стикались з такою практикою, а 2,9% респондентів відмітили, що такі методи реалізують лише окремі викладачі.

При цьому, як стверджують 86,8% здобувачів освіти, викладачі вдаються до аналізу сильних і слабких сторін відповідей студентів, виконаних ними контрольних робіт та індивідуальних завдань. Проте, як повідомили 9,9% респондентів, такий аналіз з боку викладачів не здійснюється, а решта зазначили, що він проводиться частково.

З погляду 92,7% здобувачів освіти, форми та методи викладання сприяють цілей та результатів, визначених їхніми освітніми програмами. Однак 7,3% з них вважають такі методичні засоби недостатніми для забезпечення програмних цілей.

Також опитані висловили свої думки з приводу проведення контрольних заходів. Зокрема 78,1% респондентів повідомили, що інформація про строки, форми і критерії оцінювання навчальних досягнень розміщені на вебсайті університету. Натомість 17,2% стверджували, що така інформація на вебсайті відсутня. Інші 4,7% опитаних нічого не знали про таку інформацію.

На думку опитаних, правила проведення контрольних заходів є повністю (71,3%) або частково (28,7%) зрозумілими для них.

При цьому 82,3% респондентів стверджували, що такі правила послідовно реалізуються під час проведення контролю. 16,9% респондентів зауважили, що вони реалізуються частково, а 0,8% вважали, що під час контрольних заходів має місце порушення необхідних правил.

Аналіз відповідей на питання стосовно якості реалізації освітніх програм:

Відповідаючи на питання, які стосуються оцінки якості освітніх програм, 88,9% опитаних стверджували, що ознайомились зі своєю програмою; 85,6% вважають достатнім перелік запропонованих освітньою програмою дисциплін; 78,6% схвалили логіку їх викладання. Варто зауважити, що частина здобувачів вищої освіти не бачили програми, за якою навчаються (11,1%), не задоволені або не зовсім задоволені переліком навчальних дисциплін (14,4%) та логікою їх викладання (21,4%).

З погляду 67,6% учасників анкетування, їхні очікування співпали з реальним змістом їхньої освітньої програми. Водночас була зафіксована частка здобувачів, незадоволених (29,1%) або частково задоволених (3,3%) такою відповідністю.

Як повідомили 66,3% здобувачів, до їхнього навчання залучаються професіонали-практики, зокрема експерти в галузі та/або роботодавці, що, на наш погляд, значною мірою сприяє вирішенню порушеної вище проблеми.

Аналіз відповідей на питання стосовно реалізації принципів академічної доброчесності:

Відповіді здобувачів вищої освіти засвідчили, що переважна їх більшість (88,2%) отримали інформацію від науково-педагогічних працівників про академічну доброчесність та процедури її дотримання. Більшість із опитаних (95,5%) обізнані з поняттям плагіату та пов'язаними із ними можливими ризиками. При цьому близько половини респондентів (46,3%) визнають, що така проблема існує серед студентів. 77,1% студентів повідомили, що знають про те, що студентські кваліфікаційні роботи підлягають перевірці на наявність плагіату, проте доцільність такої перевірки визнають лише 68,8% опитаних. Виходить, що велика частина здобувачів освіти або ігнорують проблему плагіату, або не розуміють її сутності (53,7%) та вважають не потрібним здійснювати перевірку студентських робіт (29,4%).

68,2% респондентів повідомили про те, що їм відомо про заходи стосовно студентів, які вдаються до плагіату, а 23,4% з них стверджували, що такі заходи в університеті відсутні. Інші 8,4% опитаних відповіли, що їм невідома така інформація.

Учасники опитування висловили пропозиції щодо покращення якості освітнього процесу, зокрема пропонували поліпшити технічні умови навчання, зокрема забезпечити функціонування інтернет-мережі, а також підвищити увагу до думки здобувачів освіти. Наводимо пропозиції та оцінки учасників опитування дослівно:

- «все подобається»;
- «не має побажань»;
- «проводити додаткові уроки по яким абітурієнти відстають»
- «я задоволена здобуттям освіти в РДГУ»;
- «все влаштовує»;
- «все супер»;
- «більше прислухатись до студентів»;
- «матеріальна база»;
- «потрібно провести безкоштовний інтернет»

Висновки:

У результаті проведеного анкетування нами було виявлено, що більшість здобувачів вищої освіти позитивно оцінює якість освітнього процесу з реалізації їхніх професійних програм в аспектах дотримання принципів студентоцентризму та академічної свободи, отримання професійно значущих компетентностей під час теоретичного навчання і практики, методики проведення начальних занять та організації контролю навчальних досягнень.

Учасники опитування переважно схвально оцінили зміст своїх освітніх програм.

Водночас рекомендуємо звернути увагу на те, що певна частина студентів висловили своє незадоволення згаданими показниками або не змогли визначитись з відповідями на питання щодо них, або вважали, що ці показники реалізуються частково.

Усі респонденти виявились обізнаними з явищем плагіату, але, на наш погляд, недостатньо усвідомлюють його сутність та наслідки, оскільки помітна їх частина заперечують наявність проблеми плагіату в студентських роботах та доцільність їх перевірки на наявність запозичень.

Пропозиції:

1. Завідувачам кафедр – розглянути на засіданнях кафедр питання стосовно подальшого вдосконалення роботи щодо:

забезпечення принципу студентоцентризму та академічної свободи в освітньому процесі на факультеті;

покращення якості практики;

оптимізації методичних параметрів освітнього процесу в напрямках сприяння досягненню заявлених в освітніх програмах цілей; використання проблемних питань, дискусій, відповідей на питання студентів, аналізу якості їх відповідей та письмових робіт;

інформування про строки та критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти;

забезпечення чіткості і доступності правил проведення контрольних заходів; послідовного дотримання таких правил під час здійснення контролю;

інтенсивнішого залучення професіоналів-практиків до проведення аудиторних занять.

2. Гарантам освітніх програм – проаналізувати зміст освітніх програм у контексті забезпечення результативної професійної підготовки здобувачів освіти та дотримання логіки викладання навчальних дисциплін.

3. Кураторам груп та комісіям з академічної доброчесності – продовжувати роз'яснювальну роботу стосовно принципів академічної доброчесності, змісту та наслідків їх порушень.

4. Завідувачам кафедр – проаналізувати можливості підвищення рівня академічної культури здобувачів вищої освіти в аспекті оволодіння знаннями та уміннями щодо вивчення, опрацювання, цитування наукових текстів, підготовки курсових і кваліфікаційних робіт, тез та статей.

Відповідальна за роботу Центру якості освіти

доц. К. В. Джеджера